

Ohje käytössä: HUS Diagnostiikkakeskus, HUSLAB, Preanalytiikka

Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset

HUS Diagnostiikkakeskus, HUSLAB, Preanalytiikka

Taulukossa on lueteltu tutkimukset, joissa vuorokausivaihtelu vaikuttaa tulokseen. Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset otetaan annettuina aikoina mikäli mahdollista. Jos näyte otetaan suositusaikojen ulkopuolella, lisätään näytteenoton kommentina ”Näyte otettu suositusaikojen ulkopuolella” (vakiolausunto ULK), poikkeuksena TSH ja testosteroni, joita ei erikseen kommentoida.

Koodi	Lyhenne	Tutkimuksen nimi	Paasto	Näytteenoton ajankohta
1085	S -Adioni	Androstendioni	Ei	Klo 8–12. Stressi voi nostaa arvoja.
1034	S -Aldos	Aldosteroni	ei	Noin klo 7–10, kun vuoteesta nousemisesta on kulunut noin 2 tuntia. Jos potilas on ennen näytteenottoa makuulla > 60 min (vuodeosasto), lisätään kommentti MAKAA ”Potilas makuulla, viitevälit ks. tulkinta”
1020	P -ACTH	Adrenokortikotropiini	Kyllä	Aamunäyte klo 7–10; iltanäyte klo 20 (aikaisin-taan klo 16). Ilta-arvo n. 50 % aamuarvosta.
1222	S -DHEA	Dehydroepiandrosteroni	Ei	Klo 9–12 suositeltava, seurantanäytteissä aina sama aika. Vuorokausivaihtelu kortisolin kaltainen.
3166	S -DHEAS	Dehydroepiandrosten-dioni, sulfaatti	Ei	Klo 9–12 suositeltava, seurantanäytteissä aina sama aika. Vuorokausivaihtelu kortisolin kaltainen.
1235	S -11Dok	Deoksikortisoli (11-)	Kyllä	Aamunäyte klo 8–9. Lepo istuen tai makuulla vähintään 30min ennen näytteenottoa.
4529	fP-Fe	Rauta	Kyllä	Klo 7–9 suositeltava johtuen vrk-vaihtelusta. Uni-valverytmillä on vaikutusta arvoihin.

Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset | HUSLAB | Preanalytiikka | Laatijat: Jaana Hurri | Tarkastaja: Mikko Anttonen, Titta Salopuro | Hyväksyjä: Teija Kaukosalmi-Virtanen | 5.10.2020

https://huslab.fi/preanalytiikan_kasikirja/potilaan_esivalmistelu/tiettya_vuorokauden_aikaa_vaativat_tutkimukset.pdf

Ohje käytössä: HUS Diagnostiikkakeskus, HUSLAB, Preanalytiikka

Koodi	Lyhenne	Tutkimuksen nimi	Paasto	Näytteenoton ajankohta
1644	S - 17HPROG	Hydroksiprogesteroni (17-)	Ei	Mielellään klo 8–9 (kellonaika ei ole kriittinen)
6151	S-Hepsid	Hepsidiini	Suosittelava	Näyte otetaan aamulla ennen klo 10.
2129	S -Korsol	Kortisoli	Ei	Aamunäyte klo 7–9; iltanäyte klo 20 (aikaisintaan klo 16). Ilta-arvo n. 25–50 % aamuarvoa matalampi.
20023	Sa-Korsol	Kortisoli, sylki	Ei	Sylkinäyte kerätään iltayöstä klo 23–24.
3594	S -Osteoca	Osteokalsiini	Ei	Aamulla viimeistään klo 8–9. Pitoisuus korkeimmillaan yöllä ja matalimmillaan aamulla.
2507	S -PRL	Prolaktiini	Ei	Klo 10–14. Päivällä fysiologinen variaatio pienimmillään; arvot aamulla korkeammat kuin päivällä.
6339	P -Reninm	Reniini, konsentraatio	Ei	Noin klo 7–10, kun vuoteesta nousemisesta on kulunut noin 2 tuntia. Jos potilas on ennen näytteenottoa makuulla > 60 min (vuodeosasto), lisätään kommentti MAKAA ”Potilas makuulla, viitevälit ks. tulkinta”
2735 8722 6451	S -Testo S -TestoMS S -TestoVI	Testosteroni Testosteroni, massaspektrometrinen Testosteroni, vapaa laske	Ei	Miehillä aamunäyte mieluiten klo 7–10, mutta viimeistään ennen klo 12, johtuen testosteronin vuorokausivaihtelusta. Naisilla näyte otetaan mieluiten kierron 5.–8. vrk.
2832	S -TSH	Tyreotropiini	Ei	Klo 7–14, johtuen TSH:n vuorokausivaihtelusta Näytteenotto klo 14 mennessä ei vaikuta merkittävästi tuloksen tulkintaan.

Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset | HUSLAB | Preanalytiikka | Laatijat: Jaana Hurri | Tarkastaja: Mikko Anttonen, Titta Salopuro | Hyväksyjä: Teija Kaukosalmi-Virtanen | 5.10.2020

https://huslab.fi/preanalytiikan_kasikirja/potilaan_esivalmistelu/tiettya_vuorokauden_aikaa_vaativat_tutkimukset.pdf